

Số: /BC-BGDĐT

Hà Nội, ngày tháng 5 năm 2022

BÁO CÁO

Về góp ý một số vấn đề về giáo dục đại học của Hiệp hội các trường đại học, cao đẳng Việt Nam

Kính gửi: Phó Thủ tướng Chính phủ Vũ Đức Đam

Bộ Giáo dục và Đào tạo (GDĐT) nhận được Công văn số 1278/VPCP-KGVX ngày 28/02/2022 của Văn phòng Chính phủ về việc chuyển văn bản góp ý một số vấn đề về giáo dục đại học (GDĐH) của Hiệp hội Các trường đại học, cao đẳng Việt Nam (sau đây gọi tắt là Hiệp hội). Sau khi nghiên cứu, Bộ GDĐT xin báo cáo Phó Thủ tướng Chính phủ như sau:

1. Về quốc sách hàng đầu và Nghị quyết số 29

Theo số liệu kế hoạch ngân sách do Bộ Tài chính cung cấp thì tỉ trọng chi ngân sách Nhà nước (NSNN) cho GDĐH của Việt Nam chỉ chiếm 0,25% GDP (báo cáo của Ngân hàng thế giới đưa ra tỉ lệ 0,33% GDP là mức đã bao gồm cả trình độ cao đẳng), như vậy là thấp hơn nhiều so với các nước trong khu vực¹.

Bộ GDĐT thống nhất với đánh giá của Hiệp hội và đề nghị Chính phủ xem xét có lộ trình tăng tỉ trọng chi NSNN cho GDĐH bằng mức trung bình trong khu vực để đảm bảo điều kiện nâng cao chất lượng đào tạo. Nội dung này cũng đã được Bộ GDĐT nghiên cứu, đánh giá và đưa vào dự thảo Chiến lược phát triển giáo dục giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2045 để trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, phê duyệt trong thời gian tới. Dự thảo Khung Chiến lược phát triển GDĐH giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2045 (Khung Chiến lược phát triển GDĐH) cũng đặt ra một trong các mục tiêu cụ thể là “*Tổng kinh phí chi toàn quốc cho GDĐH tăng bình quân hàng năm gấp 2 lần mức tăng GDP, đạt tỉ trọng 1,5% GDP vào năm 2030*”. Dự thảo Khung Chiến lược phát triển GDĐH đã được Bộ GDĐT triển khai xây dựng từ năm 2020 theo yêu cầu tại Nghị quyết số 30/NQ-CP ngày 12/3/2020. Tuy nhiên để đảm bảo tính hệ thống, theo kế hoạch sau khi dự thảo Chiến lược phát triển giáo dục được Thủ tướng Chính phủ xem xét, ban hành trong năm 2022², Bộ GDĐT sẽ hoàn thiện Khung Chiến lược phát triển GDĐH để trình Thủ tướng Chính phủ xem xét phê duyệt.

2. Về hệ thống giáo dục quốc dân và mạng lưới các cơ sở GDĐH

- Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Khung trình độ quốc gia Việt Nam tại Quyết định số 1982/QĐ-TTg ngày 18/10/2016 với 8 bậc trình độ, góp phần thiết lập mối quan hệ với khung trình độ quốc gia của các nước khác thông qua các khung tham chiếu trình độ khu vực và quốc tế làm cơ sở thực hiện công nhận lẫn

¹ Chi từ NSNN cho GDĐH của Indonesia chiếm 0,57% GDP, Thái Lan 0,64%, Trung quốc 0,87%, Singapore 1,00%, Malaysia 1,13%,...

² Bộ GDĐT đã trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược phát triển giáo dục giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn 2045 tại Tờ trình số 445/TTr-BGDĐT ngày 22/4/2022

nhau về trình độ, nâng cao chất lượng và năng lực cạnh tranh của nguồn nhân lực. Bộ GDĐT sẽ rà soát, đánh giá thực trạng và đối chiếu với quy định Quốc tế của UNESCO (ISCED-2011) để có kiến nghị cụ thể báo cáo Thủ tướng Chính phủ xem xét việc chỉnh sửa, bổ sung Khung trình độ quốc gia Việt Nam (nếu cần).

- Về mô hình đại học quốc gia, đại học vùng trên thực tế đang có một số vấn đề còn bất cập, Bộ GDĐT đã tiến hành nghiên cứu, rà soát và đưa kết quả vào Báo cáo rà soát Luật GDDH trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét sửa đổi, bổ sung hoặc xây dựng mới Luật GDDH trong giai đoạn 2026-2030.

- Về phát triển mô hình trường đẳng cấp quốc tế được khẳng định trong Nghị quyết 29-NQ-CP ngày 04/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, Nghị quyết 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập và đã được đưa vào quy định trong Luật Giáo dục, Luật GDDH. Để triển khai thực hiện hiệu quả, Bộ GDĐT đề nghị Chính phủ quan tâm tập trung đầu tư chiều sâu về cơ sở vật chất, nguồn nhân lực chất lượng cao đối với một số cơ sở GDDH ở một số ngành/lĩnh vực mang tầm cỡ khu vực và quốc tế.

Mặt khác cùng với việc xây dựng Khung Chiến lược phát triển GDDH, Bộ GDĐT cũng đang xây dựng Quy hoạch mạng lưới các cơ sở GDDH và sự phạm giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050, trong đó sẽ đề xuất định hướng phát triển một số đại học mạnh ngang tầm khu vực và thế giới.

- Về sự phát triển của các trường cao đẳng sự phạm: Thực hiện Luật Giáo dục nghề nghiệp, từ năm 2016, hệ thống các trường cao đẳng nghề do Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội quản lý. Bộ GDĐT chỉ quản lý các trường cao đẳng có đào tạo ngành Giáo dục Mầm non, và hệ thống các trường này hiện gặp nhiều khó khăn. Để phát triển hệ thống các trường cao đẳng sự phạm, Bộ GDĐT kiến nghị một số giải pháp như sáp nhập, hợp nhất các trường này với các trường cao đẳng nghề khác thành trường cao đẳng đa ngành, hoặc sáp nhập với các trường đại học để trở thành phân hiệu, về lâu dài có thể phát triển thành các trường đại học ở địa phương (nếu đủ điều kiện).

- Về việc thống nhất đầu mối quản lý nhà nước về giáo dục (phổ thông, đào tạo nghề, đào tạo cao đẳng và các trình độ của GDDH), Bộ GDĐT đề nghị Chính phủ giao đánh giá, rà soát kết quả thực hiện từ năm 2016 đến nay để có được bức tranh toàn cảnh về các thành công, các tồn tại và vướng mắc về quản lý nhà nước trước khi có thể đưa ra kiến nghị cụ thể về việc phân công đầu mối quản lý giữa Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội và Bộ GDĐT.

Bộ GDĐT đề xuất Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ tiếp tục kiện toàn Ủy ban quốc gia Đổi mới giáo dục và đào tạo, đẩy mạnh hoạt động của Ủy ban này để phát huy mạnh mẽ vai trò trong phát triển giáo dục và đào tạo nói chung và GDDH nói riêng.

- Về chương trình giáo dục phổ thông: Thực hiện Nghị quyết số 88/2014/QH13 của Quốc hội về đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông (Nghị quyết 88), Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 404/QĐ-TTg ngày 27/3/2015 về đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông. Bộ GDĐT thống nhất với đề xuất của Hiệp hội, để triển khai Chương trình giáo dục

phổ thông mới, Bộ GDĐT đã ban hành Kế hoạch³ thực hiện Nghị quyết 88 của Quốc hội và chỉ đạo xây dựng chương trình giáo dục phổ thông tổng thể⁴, trong đó các chương trình môn học, hoạt động giáo dục đáp ứng yêu cầu của Nghị quyết 29, chú trọng phát triển các phẩm chất, năng lực cho học sinh; kết hợp dạy chữ, dạy người và dạy nghề. Chương trình giáo dục phổ thông mới năm 2018 đã đổi mới căn bản hình thức, phương pháp dạy học và hình thức, phương pháp đánh giá chất lượng giáo dục, bảo đảm trung thực, khách quan và vì sự tiến bộ của người học. Bên cạnh đó Bộ GDĐT cũng đã tổ chức tập huấn đội ngũ giảng viên đáp ứng yêu cầu triển khai chương trình giáo dục phổ thông này.

- Để phát triển giáo dục phổ thông, Bộ GDĐT ủng hộ và nhất trí với chủ trương đầu tư phát triển các trường trung học phổ thông ngoài công lập chất lượng cao.

3. Về tiếp tục thực hiện đẩy mạnh xã hội hóa giáo dục

Luật Giáo dục, Luật GDDH năm 2012 (sửa đổi, bổ sung năm 2018) và các văn bản hướng dẫn có liên quan đã quy định cụ thể về việc thành lập và hoạt động của các cơ sở GDDH tư thục, cơ sở GDDH tư thục hoạt động không vì lợi nhuận. Bộ GDĐT đồng tình cao với đề xuất của Hiệp hội, cần thúc đẩy xã hội hóa (XHH) và phát triển các trường đại học ngoài công lập hoạt động không vì lợi nhuận, các khu đô thị đại học ngoài công lập hoạt động không vì lợi nhuận. Đề nghị Thủ tướng Chính phủ xem xét giao cho Bộ Tài chính và các Bộ, ngành có liên quan rà soát, nghiên cứu hoàn thiện chính sách về thuế, tài chính, đất đai nhằm thu hút đầu tư, tạo hành lang pháp lý về XHH đầu tư phát triển giáo dục nói chung và giáo dục đại học nói riêng, tạo thuận lợi, ưu đãi khuyến khích đầu tư cho phát triển giáo dục.

Về thu hút đầu tư theo phương thức đối tác công tư, Quốc hội đã ban hành Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư (PPP) số 64/2020/QH14 ngày 18/6/2020; Chính phủ đã ban hành Nghị định số 28/2021/NĐ-CP ngày 26/3/2021 quy định cơ chế quản lý tài chính dự án PPP và Nghị định số 35/2021/NĐ-CP ngày 29/3/2021 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật PPP quy định việc thực hiện đầu tư theo phương thức PPP. Tuy nhiên việc triển khai của các cơ sở GDDH còn gặp nhiều khó khăn, do vậy đề nghị Chính phủ giao Bộ Kế hoạch và Đầu tư và các Bộ, ngành có liên quan tiếp tục rà soát, sửa đổi và có hướng dẫn chi tiết hơn để chính sách đưa ra có tính khả thi, đặc biệt trong lĩnh vực GDDH.

Bộ GDĐT thống nhất đề nghị của Hiệp hội về việc cần thúc đẩy việc đổi mới chính sách chi NSNN theo hướng tăng cường hỗ trợ trực tiếp cho người học.

Về việc phát triển các trường đại học tư thục không vì lợi nhuận và chuyển đổi loại hình trường từ trường công lập sang trường ngoài công lập hoạt động không vì lợi nhuận theo mô hình hợp tác công tư (sở hữu công, quản trị tư) là vấn đề mới, vướng mắc chủ yếu liên quan đến cơ chế tài chính, Bộ GDĐT đề nghị

³ Quyết định số 2632/QĐ-BGDĐT ngày 24/7/2015 của Bộ trưởng Bộ GDĐT.

⁴ CT tổng thể đã kế thừa, phát huy ưu điểm của các CT GDPT trước đây, đồng thời tiếp cận xu hướng quốc tế về xây dựng CT GDPT. CT đã có những nội dung đổi mới mang tính đột phá như cụ thể hoá mục tiêu phát triển năng lực cá nhân nêu trong Luật Giáo dục; xác định những phẩm chất chủ yếu và năng lực cốt lõi cần hình thành, phát triển cho học sinh. CT GDPT được chia làm hai giai đoạn: Giai đoạn giáo dục cơ bản (gồm cấp tiểu học 05 năm và cấp THCS 04 năm) bảo đảm trang bị cho học sinh tri thức phổ thông nền tảng, toàn diện và thực sự cần thiết; CT có những môn học và hoạt động giáo dục có tính tích hợp khá hợp lý và khoa học và được xây dựng theo hướng mở, đảm bảo thống nhất về những nội dung giáo dục cốt lõi, bắt buộc đối với học sinh toàn quốc, đồng thời trao quyền chủ động và trách nhiệm cho địa phương, nhà trường trong việc lựa chọn, bổ sung một số nội dung giáo dục và triển khai kế hoạch giáo dục phù hợp với điều kiện của địa phương.

Chính phủ giao Bộ Tài chính chủ trì phối hợp với các Bộ, ngành liên quan xây dựng và ban hành Nghị định hướng dẫn triển khai nhằm phát huy tiềm năng sẵn có của các trường công đã xây dựng trước đó, vừa sử dụng lợi thế của cơ chế tự chủ cao của trường ngoài công lập và vừa thực hiện xã hội hóa đầu tư.

4. Về tự chủ và quản trị đại học

4.1. Tổ chức tổng kết việc thí điểm tự chủ

Năm 2017 Bộ GDĐT đã tổ chức tổng kết thí điểm đổi mới cơ chế hoạt động đối với các cơ sở GDĐH công lập giai đoạn 2014 - 2017 theo Nghị quyết số 77/NQ-CP ngày 24/10/2014 của Chính phủ và trên cơ sở các kết quả tổng kết thí điểm tự chủ đã đề xuất các chính sách trong quá trình sửa đổi, bổ sung Luật GDĐH năm 2018.

Để đánh giá kết quả thực hiện tự chủ theo quy định của Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật GDĐH và Nghị định số 99/2019/NĐ-CP của Chính phủ ngày 31/12/2019 hướng dẫn một số điều của Luật sửa đổi, bổ sung một số điều Luật GDĐH, Bộ GDĐT đang chuẩn bị tổ chức Hội nghị sơ kết triển khai thực hiện tự chủ, dự kiến trong năm 2022.

4.2. Về việc xây dựng Nghị định riêng về tự chủ đại học

Hiện nay các chính sách về tự chủ đại học đã được quy định tại Luật GDĐH (đã được sửa đổi, bổ sung), Nghị định số 99/2019/NĐ-CP, và Nghị định số 60/2021/NĐ-CP ngày 21/6/2021 của Chính phủ quy định cơ chế tự chủ tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập.

Trong năm 2022, theo nhiệm vụ được Quốc hội, Chính phủ giao, Bộ GDĐT chủ trì thực hiện việc rà soát Luật GDĐH và xây dựng Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 99/2019/NĐ-CP nhằm tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai tự chủ đại học thời gian qua. Vì vậy, việc xây dựng Nghị định riêng về tự chủ đại học tại thời điểm này là chưa thực sự cần thiết, tránh tạo ra sự trùng lặp về phạm vi điều chỉnh và sự “cồng kềnh” của hệ thống pháp luật.

4.2. Về việc bỏ cơ chế cơ quan chủ quản

- Theo quy định của Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật GDĐH, vấn đề mấu chốt của việc mở rộng giao quyền tự chủ cho các cơ sở GDĐH không phải là do **có** hay **không có** cơ quan chủ quản mà là do việc phân quyền, giao quyền giữa cơ quan chủ quản với các cơ sở GDĐH. Bộ GDĐT đang tiếp tục nghiên cứu, đề xuất cơ quan có thẩm quyền đề: gia tăng việc phân quyền, giao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm cho các cơ sở GDĐH; quy định rõ mối quan hệ công tác giữa Bộ GDĐT với các Bộ, ngành, địa phương liên quan trong quản lý GDĐH; quy định rõ trách nhiệm của Bộ quản lý cũng như trách nhiệm của cơ quan quản lý trực tiếp các cơ sở GDĐH.

- Bộ GDĐT thống nhất với đề xuất của Hiệp hội, đề nghị Ban Bí thư giao cho Ban Tổ chức Trung ương nghiên cứu đổi mới phương thức lãnh đạo của tổ chức Đảng để phát huy vai trò lãnh đạo trong các cơ sở GDĐH.

4.3. Về hội đồng trường

Các quy định về hội đồng trường hiện đang được rà soát, một số vấn đề khó khăn, vướng mắc đang được nghiên cứu trong quá trình xây dựng dự thảo Nghị

định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 99/2019/NĐ-CP (thuộc Chương trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật năm 2022 của Bộ GDĐT). Sau một thời gian triển khai, các vấn đề liên quan tới hội đồng trường sẽ tiếp tục được nghiên cứu, đánh giá để đề xuất sửa đổi, bổ sung hoặc xây dựng mới Luật GDDH.

5. Về chính sách đất đai và phát triển tài chính cho giáo dục

Việc quản lý đất đai của các cơ sở GDDH tuân thủ theo quy định của pháp luật về đất đai và Luật quản lý và sử dụng tài sản công. Đất đai là đối tượng điều chỉnh của Luật Đất đai và Luật Quản lý, sử dụng tài sản công năm 2017, tuy nhiên chưa có sự liên thông giữa 02 Luật trên trong việc quản lý, sử dụng tài sản công (tổ chức bán tài sản trên đất, chuyển nhượng quyền sử dụng đất theo hình thức đấu giá). Đề nghị Chính phủ giao cho Bộ Tài chính nghiên cứu, đề xuất hoàn thiện chính sách để tạo điều kiện cho các cơ sở GDDH phát triển.

6. Xây dựng tính trung thực, độc lập tư duy và tinh thần tự học là một trong những mục tiêu quan trọng trong xây dựng và phát triển một nền giáo dục toàn diện

Bộ GDĐT thống nhất cao về quan điểm và đề xuất này của Hiệp hội và sẽ tiếp tục nhấn mạnh và đưa các nội dung này vào các chính sách, các chỉ thị năm học, các hoạt động phong trào... của ngành.

Bộ GDĐT trân trọng ghi nhận, tiếp thu ý kiến góp ý của Hiệp hội và đề nghị Hiệp hội tiếp tục phối hợp với Bộ GDĐT và các Bộ, ngành khác có liên quan để đề xuất các giải pháp cụ thể trong xây dựng cơ chế, chính sách trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định góp phần tháo gỡ các vấn đề tồn tại hiện nay của GDDH, đồng thời tiếp tục hoàn thiện hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật về GDDH đảm bảo tính hiệu quả, hiệu lực, và gắn chặt chẽ hơn nữa với điều kiện thực tế.

Trên đây là nội dung báo cáo tiếp thu góp ý một số vấn đề về GDDH của Hiệp hội các trường đại học, cao đẳng Việt Nam, Bộ GDĐT kính trình Phó Thủ tướng Chính phủ Vũ Đức Đam xem xét và cho ý kiến chỉ đạo.

Trân trọng báo cáo./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Văn phòng Chính phủ;
- Hiệp hội Các trường ĐH, CĐ Việt Nam (để phối hợp);
- Lưu: VT, GDDH.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Hoàng Minh Sơn